SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi senat)

z dne 13. septembra 2006*

V zadevi T-226/01,

CAS Succhi di Frutta SpA, s sedežem v Castagnaru (Italija), ki jo zastopajo G. Roberti, F. Sciaudone in A. Franchi, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata C. Cattabriga in L. Visaggio, zastopnika, skupaj z A. Dal Ferrom, odvetnik,

tožena stranka,

katere predmet je odškodninski zahtevek za povrnitev zatrjevane škode, nastale zaradi odločb Komisije C (96) 1916 z dne 22. julija 1996 in C (96) 2208 z dne 6. septembra 1996, ki sta bili sprejeti v okviru Uredbe Komisije (ES) št. 228/96 z dne 7. februarja 1996 o dobavi sadnih sokov in džemov, namenjenih prebivalcem Armenije in Azerbajdžana (UL L 30, str. 18),

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi senat),

v sestavi J. Pirrung, predsednik, N. J. Forwood in S. Papasavvas, sodnika,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. januarja 2006

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje in postopek

1 Komisija je 7. februarja 1996 sprejela Uredbo (ES) št. 228/96 o dobavi sadnih sokov in džemov, namenjenih prebivalcem Armenije in Azerbajdžana (UL L 30, str. 18, v nadaljevanju: Obvestilo o razpisu) na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 1975/95 z dne 4. avgusta 1995 o brezplačnih dobavah kmetijskih izdelkov, namenjenih prebivalcem Gruzije, Armenije, Azerbajdžana, Kirgizistana in Tadžikistana (UL L 191, str. 2), in Uredbe Komije (ES) št. 2009/95 z dne 18. avgusta 1995, ki vsebuje določbe za brezplačno dobavo kmetijskih izdelkov iz intervencijskih zalog, namenjenih Gruziji, Armeniji, Azerbajdžanu, Kirgizistanu in Tadžikistanu, določeno z Uredbo št. 1975/95 (UL L 196, str. 4).

2 Člen 1 Uredbe št. 228/96 določa:

„Izvede se javni razpis za dobavo največ 1000 ton sadnega soka, 1000 ton zgoščenega sadnega soka in 1000 ton džema, kot je določeno v Prilogi I […]“

3 V skladu s členom 3(2)(a) Uredbe št. 228/96 ponudba ponudnikov določa za vsako serijo skupno količino sadja, umaknjenega s trga, ki se ga vsak ponudnik zavezuje prevzeti in plačati vse stroške, povezane z zagotavljanjem storitev in dobavo proizvodov, ki so predmet razpisa.

4 V skladu s Prilogo I k Uredbi št. 228/96 so se serije številka 1, 2 in 5 nanašale na dobavo 500 ton neto teže jabolčnega soka, 500 ton neto teže 50-odstotnega zgoščenega jabolčnega soka oziroma 500 ton džemov iz različnih vrst sadja, pri čemer se za te serije umaknejo jabolka. Serije številka 3, 4 in 6 so se nanašale na dobavo 500 ton neto teže pomarančnega soka, 500 ton neto teže 50-odstotnega koncentriranega pomarančnega soka oziroma 500 ton džemov iz različnih vrst sadja, pri čemer se za te serije opravi umik pomaranč.

5 Z dopisom z dne 15. februarja 1996 je tožeča stranka oddala ponudbo za seriji številka 1 in 2, v kateri je kot plačilo za dobavo za ti seriji predlagala umik 12.500 ton oziroma 25.000 ton jabolk.

6 Družbi Trento Frutta SpA in Loma GmbH sta predlagali umik 8000 ton jabolk za serijo številka 1 in 13.500 ton jabolk za serijo številka 2. Družba Trento Frutta je tudi navedla, da bi bila v primeru nezadostne količine jabolk pripravljena umakniti breskve.

7 Komisija je 6. marca 1996 Aziendi di Stato per gli Interventi nel Mercato Agricolo (italijanski intervencijski organ, v nadaljevanju: AIMA), in v vednost družbi Trento Frutta, poslala obvestilo št. 10 663, v katerem je sporočila, da je tej dodelila serije številka 1, 3, 4, 5 in 6. Na podlagi tega obvestila, da naj bi družba Trento Frutta prednostno prejemala kot plačilo naslednje količine sadja, umaknjenega s trga:

— serija številka 1: 8000 ton jabolk ali, alternativno, 8000 ton breskev;

— serija številka 3: 20.000 ton pomaranč ali, alternativno, 8500 ton jabolk ali 8500 ton breskev;

— serija številka 4: 32.000 ton pomaranč ali, alternativno, 13.000 ton jabolk ali 13.000 ton breskev;

— serija številka 5: 18.000 ton jabolk ali, alternativno, 18.000 ton breskev;

— serija številka 6: 45.000 ton pomaranč ali, alternativno, 18.000 ton jabolk ali 18.000 ton breskev.

8 Komisija je 13. marca 1996 organu AIMA poslala obvestilo št. 11 832, v katerem ga je obvestila, da je serijo številka 2 dodelila družbi Loma.

9 Komisija je 14. junija 1996 sprejela odločbo C (96) 1453 o dobavi sadnih sokov in demon, namenjenih prebivalcem Armenije in Azerbajdžana, predvideno v Uredbi št. 228/96 (v nadaljevanju: odločba z dne 14. junija 1996). V skladu z drugo uvodno izjavo navedene odločbe so bile zadevne količine sadja, ki so bile umaknjene s trga, od razpisa zanemarljive glede na potrebne količine, umaknjena letina pa je bila skorajda dosežena. Torej je bilo treba za dokončanje tega posla izbranima podjetjema, ki sta izrazila željo, omogočiti, da namesto jabolk in pomaranč vzameta kot plačilo drugo sadje, umaknjeno s trga v vnaprej določenih razmerjih, ki so enaka predelavi zadevnega sadja.

10 Člen 1 odločbe z dne 14. junija 1996 je določal, da se sadje, umaknjeno s trga, dodeli izbranima ponudnikoma (to sta družbi Trento Frutta in Loma) na njuno zahtevo, v skladu z naslednjimi količniki za zamenjavo:

„a) 1 tona breskev za 1 tono jabolk;

b) 0,667 tone marelic za 1 tono jabolk;

c) 0,407 tone breskev za 1 tono pomaranč;

d) 0,270 tone marelic za 1 tono pomaranč“.

11 Komisija je 22. julija 1996 sprejela odločbo C (96) 1916 o dobavi sadnih sokov in džemov, namenjenih prebivalcem Armenije in Azerbajdžana, predvideni v Uredbi

št. 228/96 (v nadaljevanju: odločba z dne 22. julija 1996). V skladu s tretjo uvodno izjavo navedene odločbe naj količina breskev ne bi bila zadostna za dokončanje posla. Zato je bilo primerno dovoliti zamenjavo nektarin za jabolka, ki sta jih izbrana ponudnika morala umakniti s trga.

12 Člen 1 odločbe z dne 22. julija 1996 je določal, da se sadje, ki je bilo umaknjeno s trga, na podlagi njune zahteve dodeli družbama Trento Frutta in Loma, v skladu s količnikom za zamenjavo, in sicer 1,4 tone nektarin za tono jabolk.

13 Tožeča stranka je 26. julija 1996 med sestankom, ki je bil organiziran na njeno prošnjo s službami generalnega direktorata „Kmetijstvo“ pri Komisiji, predstavila zadržke glede zamenjave drugega sadja z jabolki in pomarančami, ki jo je dovolila Komisija, in prejela izvod odločbe z dne 14. junija 1996.

14 Tožeča stranka je 2. avgusta 1996 Komisiji posredovala strokovno poročilo, ki ga je pripravil Dipartimento Territorio e Sistemi Agro-Forestali (zemljiški oddelek in kmetijskogozdarski sistem) Univerze v Padovi, glede količnikov za gospodarsko zamenjavo določenega sadja za njegovo predelavo v sok.

15 Komisija je 6. septembra 1996 sprejela odločbo C (96) 2208, ki spreminja odločbo Komisije z dne 14. junija 1996 o dobavi sadnih sokov in džemov, namenjenih prebivalcem Armenije in Azerbajdžana, predvideni v Uredbi št. 228/96 (v nadaljevanju: odločba z dne 6. septembra 1996). To odločbo je naslovila na Francosko republiko, Helensko republiko, Italijansko republiko in Kraljevino Španijo. Sledeč drugi uvodni izjavi navedene odločbe je bilo za izvedbo enakomernejše zamenjave sadja v celotnem obdobju umika breskev med jabolki in

pomarančami, namenjenimi za dobavo sadnega soka prebivalcem Kavkaza, na eni strani ter breskvami, umaknjenimi s trga za plačilo dobave zadevnih proizvodov na drugi strani, primerno spremeniti količnike, določene v odločbi z dne 14. junija 1996. Nove količnike bi bilo treba uporabiti le za sadje, ki ga izbrana ponudnika še nista umaknila kot plačilo proizvodov, ki jih je treba dobaviti.

16 V skladu s členom 1 odločbe z dne 6. septembra 1996 je bil člen 1(a) in (c) odločbe z dne 14. junija 1996 spremenjen, kot sledi:

„a) 0,914 tone breskev za 1 tono jabolk;

b) 0,372 tone breskev za 1 tono pomaranč“.

17 Tožeča stranka je vložila dve ničnostni tožbi, eno zoper odločbo z dne 6. septembra 1996 (registrirana pod opravilno številko T-191/96) in drugo zoper odločbo z dne 22. julija 1996 (registrirana pod opravilno številko T-106/97).

18 S sodbo z dne 14. oktobra 1999 v združenih zadevah CAS Succhi di Frutta proti Komisiji (T-191/96 in T-106/97, Recueil, str. II-3181, v nadaljevanju: sodba CAS proti Komisiji) je Sodišče prve stopnje razglasilo za nično odločbo z dne 6. septembra 1996 v zadevi T-191/96 in tožbo v zadevi T-106/97 zavrglo kot nedopustno. Sodišče prve stopnje je sprejelo prvi tožbeni razlog za razglasitev ničnosti v zadevi T-191/96, pri čemer je menilo, da pomeni zamenjava breskev za jabolka in pomaranče pomembno spremembo bistvenega pogoja obvestila o razpisu, ki pa ni določena v besedilih, in s tem pomeni kršitev obvestila o razpisu pa tudi kršitev načel preglednosti in enakega obravnavanja (točke od 74 do 82).

19 Komisija je 21. decembra 1999 vložila pritožbo zoper sodbo CAS proti Komisiji, točka 18 zgoraj, ki je registrirana pod opravilno številko C-496/99 P.

20 Tožeča stranka je 25. septembra 2001 vložila to odškodninsko tožbo.

21 Predsednik drugega razširjenega senata Sodišča prve stopnje je v pričakovanju odločbe Sodišča v zadevi C-496/99 P na podlagi člena 77(a) Poslovnika Sodišča prve stopnje po zaslišanju strank s sklepom z dne 17. julija 2003 v tej zadevi prekinil postopek.

22 Sodišče je s sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi Komisija proti CAS Succhi di Frutta (C-496/99 P, Recueil, str. I-3801, v nadaljevanju: sodba Komisija proti CAS) pritožbo Komisije zoper sodbo CAS proti Komisiji, točka 18 zgoraj, zavrnilo kot neutemeljeno. Postopek je bil nato povzet v tej zadevi.

23 Stranke so na poziv Sodišča prve stopnje predložile svoja stališča o nadaljevanju postopka v tej zadevi, glede na sodbo Komisija proti CAS, točka 22 zgoraj.

Predlogi strank

24 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— prisodi povrnitev škode, nastale zaradi odločb z dne 22. julija in z dne 6. septembra 1996, ocenjene na 1.385.163 evrov (2.682.049.410 italijanskih lir (ITL));

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

25 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— zavrne tožbo;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

26 V skladu z ustaljeno sodno prakso je za nepogodbeno odgovornost Skupnosti v smislu člena 288, drugi odstavek, ES potrebno, da so izpolnjeni ti pogoji: nezakonitost ravnanja, očitanega institucijam, dejanska škoda ter obstoj vzročne zveze med zatrjevanim ravnanjem in zatrjevano škodo (sodba Sodišča z dne 2. julija 1974 v zadevi Holtz & Willemsen proti Svetu in Komisiji, 153/73, Recueil, str. 675, točka 7, in sodba Sodišče prve stopnje z dne 3. februarja 2005 v zadevi Chiquita Brands in drugi proti Komisiji, T-19/01, ZOdl., str. II-315, točka 76).

27 Ker morajo biti za to, da je podana, ti trije pogoji izpolnjeni kumulativno, je za zavrnitev odškodninskega zahtevka dovolj že, če ni podan eden od njih (sodba Sodišča z dne 9. septembra 1999 v zadevi Lucaccioni proti Komisiji, C-257/98 P, Recueil, str. I-5251, točka 14, in sodba Sodišče prve stopnje z dne 6. decembra 2001 v zadevi Emesa Sugar proti Svetu, T-43/98, Recueil, str. II-3519, točka 59).

28 Tožeča stranka trdi, pri čemer se opira na sodbo Komisija proti CAS, točka 22 zgoraj, da ji je Sodišče že priznalo pravico do odškodnine, ker je izrecno priznalo, da ima tožeča stranka interes, da zahteva razglasitev ničnosti odločbe z dne 6. septembra 1996, saj se ugotovitev nezakonitosti, ki jo je v tem primeru storil izbrani ponudnik, lahko uporabi kot temelj morebitne odškodninske tožbe, katere namen je, da se vzpostavi stanje, primerno za tožečo stranko (točka 83).

29 Sodišče prve stopnje, prvič, ugotavlja, da je bila presoja Sodišča opravljena v okviru preizkusa dopustnosti ničnostne tožbe tožeče stranke in nikakor ne more pomeniti vnaprejšnje odločitve o tem, da je podana odgovornost Skupnosti zaradi nezakonitosti izpodbijane odločbe, ki je bila zatrjevana v tej tožbi.

30 Drugič, odškodninska tožba, ki jo navaja Sodišče, kaže na položaj tožeče stranke v okviru razpisa v primeru kršitve načela enake obravnave, kot je bilo ugotovljeno s sodbo CAS proti Komisiji, točka 18 zgoraj. Vendar je treba ugotoviti, da tožeča stranka s to tožbo ne navaja škode, ki naj bi jo utrpela, ker njena ponudba na koncu razpisnega postopka ni bila sprejeta, ampak navaja škodo, ki jo je utrpela kot gospodarski subjekt, ki deluje na trgu, na katerem sta dejavna izbrana ponudnika.

31 Trditev v zvezi z uporabo sodbe v zadevi Komisija proti CAS, točka 22 zgoraj, je treba zato zavrniti.

32 V zvezi z navedenimi nezakonitostmi tožeča stranka trdi, da naj bi odločbi z dne 22. julija 1996 in z dne 6. septembra 1996, ki sta na eni strani organizirali zamenjavo breskev in nektarin za jabolka, določena kot plačilo za proizvode, ki jih je treba dobaviti, in na drugi strani v ta namen določili količnike, pomenili kršitev več določb. Prvič, pomenili naj bi kršitev obvestila o razpisu pa tudi načel preglednosti in

enake obravnave, kot je bila ugotovljena s sodbo v zadevi CAS proti Komisiji, točka 18 zgoraj, ki iz teh razlogov razglaša za nično odločbo z dne 6. septembra 1996. Drugič, pomenili naj bi kršitev uredb št. 1975/95 in 2009/95, zlasti ker je Komisija v nasprotju s tem, kar določata uredbi, opravila zamenjavo med različnimi vrstami sadja. Tretjič, pomenili naj bi kršitev členov 33 ES in 34 ES, kot tudi Uredbe Sveta (EGS) št. 1035/72 z dne 18. maja 1972 o skupni ureditvi trga za sadje in zelenjavo (UL L 118, str. 1), in Uredbe Sveta (ES) št. 2200/96 z dne 28. oktobra 1996 o skupni ureditvi trga za sadje in zelenjavo (UL L 297, str. 1), ker v bistvu prepovedujeta vsako motnjo kmetijskih trgov in vsako izkrivljanje konkurence.

33 V zvezi s škodo tožeča stranka trdi, da je morala uporabljati prodajne cene svojih proizvodov iz predelanih breskev oziroma nektarin, ki so bile nižje od proizvodnih stroškov, da se je prilagodila cenam družbe Trento Frutta. To izgubo dohodka navaja kot škodo, skupaj z izgubo običajnih dobičkov od prodaje. Zahteva tudi povračilo stroškov postopka in svetovanja za zagotovitev svojih pravic.

34 Glede vzročne zveze tožeča stranka v bistvu trdi, da je zaradi zamenjave breskev in nektarin za jabolka, ki so bila sprva določena kot plačilo za proizvode, ki jih je treba dobaviti, ter zaradi količnikov za njeno izvedbo, družba Trento Frutta prejela zelo veliko količino breskev in nektarin po zelo nizki ceni. Ta izbrani ponudnik je nato pretresel trg s tem, da je po zelo nizki ceni prodajal svoje proizvode iz predelanih breskev in nektarin, po ceni, ki je v vsakem primeru nižja od stroškov proizvodnje tožeče stranke. Slednja trdi, da je zato, da ne bi propadla, morala prodajati z izgubo.

35 Sodišče prve stopnje meni, da je treba pri tej tožbi obravnavati ločeno del, ki se nanaša na povračilo škode, ki naj bi domnevno nastala zaradi prodaj z izgubo, in del, ki se nanaša na stroške tožeče stranke, ki jih je imela zaradi varstva svojih pravic.

Pravica do povračila škode, nastale zaradi prodaj z izgubo

36 Sodišče prve stopnje meni, da je v tem primeru primerno, da se najprej preučita obstoj vzročne zveze med zatrjevanimi nezakonitostmi in domnevna škoda.

37 V skladu z ustaljeno sodno prakso se vzročna zveza v smislu člena 288, drugi odstavek, ES dovoli, če obstaja neposredna zveza vzroka in posledice med nedopustnim ravnanjem zadevne institucije in zatrjevano škodo, kar mora dokazati tožeča stranka (sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. septembra 1998 v zadevi Coldiretti in drugi proti Svetu in Komisiji, T-149/96, Recueil, str. II-3841, točka 101 in navedena sodna praksa). Skupnost je lahko odgovorna le za škodo, ki dovolj neposredno izhaja iz ravnanja zadevne institucije (glej zlasti sodbo Sodišča z dne 4. oktobra 1979 v združenih zadevah Dumortier Frères in drugi proti Svetu, 64/76 in 113/76, 167/78 in 239/78, 27/79, 28/79 in 45/79, Recueil, str. 3091, točka 21; sodba Sodišča prve stopnje z dne 18. septembra 1995 v zadevi Blackspur in drugi proti Svetu in Komisiji, T-168/94, Recueil, str. II-2627, točka 52). Da bi bilo mogoče izključiti vsako odgovornost Skupnosti, mora Sodišče prve stopnje med drugim preveriti, ali so vzrok za težave, ki jih je imela tožeča stranka na trgu, zatrjevane nezakonitosti (glej po analogiji sodbo Sodišča z dne 30. junija 2005 v zadevi Alessandrini in drugi proti Komisiji, C-295/03 P, ZOdl., str. I-5673, točka 57).

38 V tem primeru je treba preučiti, ali sta odločbi z dne 22. julija 1996 in 6. septembra 1996, zato ker je bil njun izključni predmet na eni strani vzpostavitev zamenjave za sadje, določeno kot plačilo za proizvode, ki jih je treba dobaviti, in na drugi strani določitev količnikov za zamenjavo za njeno izvedbo, dejansko povzročili zatrjevano škodo.

39 V tem pogledu so stranke nasprotnega mnenja glede tega, ali se za presojo škodljivih posledic zamenjave sadja in določitve količnikov za zamenjavo upošteva vse sadje, ki

ga je morala prejeti družba Trento Frutta, to je 65.000 do 85.000 ton breskev in nektarin, kar zatrjuje tožeča stranka, ali se po trditvah Komisije upoštevajo samo količine sadja, ki pomenijo morebitni presežek, nastal zaradi uporabe preveč ugodnega količnika za zamenjavo.

40 Opozoriti je treba, da je škoda, ki jo je treba povrniti, samo škoda, ki dovolj neposredno izhaja iz nezakonitosti organa Skupnosti (glej točko 37 zgoraj). Pri analizi škodljivih posledic zamenjave sadja je treba, če je zaradi te zatrjevane nezakonitosti zamenjave prizadeta zelo velika večina sadja, ki ga mora prejeti družba Trento Frutta, upoštevati vse sadje. Nasprotno je treba pri analizi škodljivih posledic zamenjave zaradi morebitne nezakonitosti količnikov za zamenjavo upoštevati samo količine sadja, ki jih je prizadela ta nezakonitost, kar pomeni, da je treba upoštevati samo sadje, ki ga je prizadel domnevno napačen količnik za zamenjavo.

Zamenjava sadja

41 V zvezi z zamenjavo breskev in nektarin za jabolka in pomaranče, določeno v začetku, je tožeča stranka v svojih pisanjih obrazložila samo, da je zaradi te zamenjave družba Trento Frutta prejela zelo velike količine breskev in nektarin po nizki ceni.

42 Prvič, tožeča stranka je med zaslišanjem na obravnavi na vprašanje, v čem je lahko sama zamenjava, brez upoštevanja dejstva, da je bila zanjo potrebna določitev količnikov, povzročila kakršno koli škodo, na eni strani odgovorila, da je bil trg predelave breskev in nektarin brez zamenjave trg, ki ga razpis ni prizadel, ker se na ta trg ni nanašal, na drugi strani pa je navedla, da je družba Trento Frutta prejela

sedemkrat višjo količino breskev in nektarin, kot jih je bila sposobna predelati, in je morala oddati to predelavo tretjim. Ker so prejete količine precej presegle njene sposobnosti, naj bi bila družba Trento Frutta prisiljena izvajati zelo napadalno tržno politiko. Ta zamenjava naj bi bila „darilo“ družbi Trento Frutta, ki naj bi ji omogočilo znatno povečanje moči na trgu predelave breskev in nektarin ter doseganje glavnih dobičkov na tem trgu, čeprav je bila prej le manjši subjekt.

43 Pri istem vprašanju je Komisija trdila, da ni nikoli razumela, kako bi lahko zamenjava, ne glede na pravilnost njenih količnikov, povzročila škodo.

44 Iz obrazložitev tožeče stranke izhaja, da se pravzaprav pritožuje zato, ker se je morala soočiti z močno konkurenco na trgu predelave breskev in nektarin, to je s konkurenco, ki je na trgu ne bi bilo, če ne bi bilo zamenjave.

45 Sodišče prve stopnje uvodoma ugotavlja, da je Komisija z zamenjavo sadja, ki jo je bilo treba dodeliti družbi Trento Frutta kot plačilo za opravljanje njenih obveznosti iz razpisa, nujno morala prenesti morebitne učinke te vrste plačevanja na trg, ki z razpisom sprva ni bil predviden. Prav tako je zaradi pravil razpisa gotovo, da bo izbrani ponudnik ali tretji sadje, prejeto kot plačilo, predelal v izpeljane proizvode (sok, sadna kaša ali džem) in ga dal na trg svojih proizvodov.

46 Vendar je treba navesti, da bi v primeru, če bi bilo plačilo opravljeno s sadjem, določenim že od začetka, brez zamenjave, izbrana ponudnika ravnala enako in bi torej njuno ravnanje imelo enake posledice na zadevnih trgih zaradi akta Skupnosti

ter pri tem gospodarska škoda drugih subjektov na teh trgih ne bi bila taka, da bi jo bilo treba povrniti. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da se v okviru te tožbe ne zatrjuje nezakonitost v zvezi s samim razpisom in, zlasti, glede tega, da je bilo treba plačilo opraviti s sadjem, ki je bilo umaknjeno s trga. Tudi uspeh družbe Trento Frutta pri razpisu za zbiranje ponudb se ne izpodbija.

47 V zvezi z dejansko ceno, po kateri se šteje, da je družba Trento Frutta kupila zadevno sadje, je treba spomniti, da je bilo v obvestilu o razpisu določeno, da se vsaka serija odda ponudniku z najboljšo ponudbo, torej tistemu, ki zahteva najnižjo količino sadja za to, da kot protidajatev opravi obveznost predelave in prevoza količin sadnih sokov in džemov, določenih za vsako serijo, v zadevne države. Navesti je treba tudi, da pomeni tako prejeto sadje kot plačilo običajno plačilo izbranega ponudnika, ki je v bistvu enako stroškom izvršitve njegovih obveznosti, z morebitno primerno stopnjo dobička.

48 Iz navedenega izhaja, da če je izbrani ponudnik, družba Trento Frutta, predlagala najboljšo ponudbo v zvezi z zahtevano količino sadja, *a priori* ni nobenega razloga za mnenje, da je prejela sadje po ugodni ceni. Prav nasprotno, njen uspeh pri razpisu v bistvu kaže, da je kot plačilo za izpolnitev svojih obveznosti prejela najmanjšo mogočo količino sadja, v vsakem primeru pa količino, ki je nižja od tistih, ki so jih zahtevali preostali ponudniki. Družba Trento Frutta je dala ponudbo, ki je bila približno za polovico nižja od te, ki jo je dala tožeča stranka (glej točki 5 in 6 zgoraj).

49 V zvezi s količino sadja, ki je bila tako dodeljena družbi Trento Frutta, je treba spomniti, da zamenjava sama ni spremenila temeljnega mehanizma razpisa, to je dodelitve sadja, ki je bilo zaradi presežnosti umaknjeno s trga, izbranima ponudnikoma. Na eni strani je treba opozoriti, da je za tak mehanizem obvezno

potrebna velika količina zadevnega sadja na trgu za vse gospodarske subjekte, saj je bilo to sadje umaknjeno s trga, ker zanj ni bilo prevzemnikov po ceni za umik s trga. Na drugi strani, ta mehanizem pomeni, da je bilo to sadje *a priori* na trgu pred njegovim umikom po ceni, ki je blizu dejanski ceni za umik s trga. Na trgu, ki je predmet umika, se bo namreč zaradi padca tečajev, ki so ga povzročili presežki v proizvodnji, tržna cena seveda približevala ceni umika s trga in umik sprožila. Iz tega izhaja, da je imela tožeča stranka, tako kot vsak drug gospodarski subjekt, možnost prejeti sadje po ceni, enaki vrednosti sadja, ki sta ga prejela izbrana ponudnika, in kar je še več, možnost prejeti enako velike količine sadja zaradi presežka zadevnega sadja. Če sta izbrana ponudnika še imela konkurenčno prednost pred preostalimi subjekti na trgih predelanih proizvodov, naj bi jo imela zato, ker sta v okviru razpisa v svojih ponudbah ponudila boljše gospodarske pogoje od drugih ponudnikov.

50 Iz navedenega izhaja, da ni dokazano, da bi zamenjava podelila dodatno konkurenčno prednost izbranima ponudnikoma v zvezi s plačilom, opravljenim na trgih izvora. Prvič, če so ti količniki za zamenjavo zagotavljali ekonomsko enakovrednost medpomarančami in jabolki na eni strani ter na drugi breskvami in nektarinami, je zamenjava prenesla pravo določitev cene sadja, določeno v razpisu, na breskve in nektarine. Drugič, nič ne kaže na to, da je bila gospodarska odličnost, s katero je posel opravila družba Trento Frutta, odvisna od vrste sadja, ki ga je prejela, čeprav kaže, kot da si je želela prejeti plačilo z breskvami. Tretjič, če bi bila podana pravilna ekonomska enakovrednost, bi naknadne količine sadja, ki ga je prejela družba Trento Frutta, izhajale iz dejstva, da je ta izbrani ponudnik pridobil pet od šestih serij, ki jih je vseboval razpis, kar se ne izpodbija.

51 Drugič, tožeča stranka je na obravnavi potrdila, da je bila količina jabolk, ki jih je morala prejeti v plačilo za dobavo proizvodov, pridobljena na podlagi razpisa, v razmerju do celotne količine jabolk, namenjenih predelovalni industriji, minimalna, medtem ko je bila v razmerju do breskev zelo velika.

52 Zdi se, da tožeča stranka s to trditvijo izraža tudi to, da je imelo plačilo v skladu z razpisom različne posledice glede na trge, na katere se nanaša to plačilo. Vendar pa Sodišče prve stopnje ne more presojati pomena te trditve glede na dejstva, ki so jih navedle stranke. Tožeča stranka je potrdila, kar se ne zanika, da je od 65.000 do 85.000 ton breskev in nektarin, ki jih je bilo treba plačati družbi Trento Frutta, pomenilo 70 % italijanskega trga predelave tega sadja. Komisija je trdila, kar se prav tako ne zanika, da te količine pomenijo 0,8 % italijanskega trga svežega sadja. V zvezi s trgom svežih jabolk in jabolk, namenjenih predelavi, ni bil predložen noben podatek. Edino, kar v zvezi s trgom jabolk izhaja iz sodnega spisa, je to, da so bili v zadevnem letu umiki tega sadja z italijanskega trga veliko manjši od umikov breskev in nektarin. Glede na navedeno in zato, ker nosi dokazno breme tožeča stranka, je treba to trditev zavrniti.

53 Tretjič, tožeča stranka je trdila, da je dejstvo, da je družba Trento Frutta lahko od dneva razpisa vedela, da bo poplačana z breskvami, in da je bila seznanjena s stroški dobave, tej družbi omogočilo špekulativno ravnanje. Vendar, na eni strani gotovost, da bo prejela breskve, izhaja šele iz odločbe Komisije z dne 14. junija 1996. Na drugi strani pa v sodnem spisu ni ničesar, kar bi pokazalo, s čim bi ji dejstvo, da je poznala vrste sadja, ki jih mora prejeti, omogočalo špekulativno ravnanje, ki presega običajno mero, to so ravnanja, ki presegajo obravnavo, potrebno za to vrsto sadja in za prodajo proizvodov, ki so predelani iz tega sadja. V zvezi s seznanjenostjo s stroški dobave je treba ugotoviti, da je bila ta seznanjenost pozna in negotova, saj si je Komisija dovolila nenehno spreminjanje plačila zaradi spreminjanja količnikov za zamenjavo. Še več, prav tako nič ne kaže na to, da zatrjevana konkurenčna prednost izhaja iz zamenjave sadja. Kakršen koli je namreč že trg, na katerem je bilo treba opraviti plačilo, sta bila izbrana ponudnika že vnaprej seznanjena s tem, da bosta prejela sadje po enaki ceni, še več, po ceni umika tega sadja s trga (glej točko 49 zgoraj). Tožeča stranka je tudi sama označila trg breskev in nektarin kot posebej pregleden, kar je dalo informaciji o cenah majhen pomen. Končno je bila tožeča stranka prav tako zelo zgodaj seznanjena z informacijami, saj je lahko izpodbijala spremembe s svojim pravnim sredstvom pred Komisijo že pred 26. julijem 1996 (glej točko 13 zgoraj).

54 Iz navedenega izhaja, da ni dokazano, da so, razen ohranitve natančno določene gospodarske zamenjave sadja z določitvijo ustreznih količnikov za zamenjavo, zatrjevane ugodne posledice razpisa v korist družbe Trento Frutta posledica zamenjave sadja in ne, neposredno, razpisa.

Količniki za zamenjavo

55 Tožeča stranka v zvezi s količniki za zamenjavo, ki so določeni s spornima odločbama, v svojih pisanjih navaja, da je zatrjevano škodo povzročila predvsem preveč radodarna določitev količnikov za zamenjavo med jabolki in breskvami oziroma med jabolki in nektarinami.

56 Sodišče prve stopnje najprej opozarja, da mora škoda, ki jo zatrjuje tožeča stranka, neposredno izhajati iz zatrjevane nezakonitosti količnikov zamenjave (glej točko 37 zgoraj). Zato se pri analizi škodljivih posledic zatrjevane nezakonitosti upoštevajo le tiste količine sadja, ki izhajajo iz zatrjevane in seveda dokazane nezakonitosti, to je količine sadja, ki bi bile v razmerju s pravilnim količnikom preveč prejete.

57 Prvič, tožeča stranka je, ko je bila zaslišana na obravnavi glede vprašanja, ali potrjuje, da ne izpodbija količnika za zamenjavo med pomarančami in breskvami oziroma med pomarančami in nektarinami, odgovorila, da je to vprašanje brezpredmetno zaradi nezakonitosti zamenjave. Zato je treba ugotoviti, da se zaradi neizpodbijanja tega količnika ta obravnava kot pravilen. Opravljena zamenjava za serije številke 3, 4 in 6, ki bi morale biti sprva plačane s pomarančami, ne pomeni neupravičenega izplačila.

58 Drugič, v zvezi s serijama številka 1 in 5 iz sodnega spisa izhaja, da je družba Trento Frutta za te serije zaradi porazdelitve plačila izbranih ponudnikov 29. januarja 1997, to je največ v letu 1996, v edinem letu, na katero se sklicuje v okviru zatrjevane škode, prejela 5611 ton breskev in 4317 ton nektarin.

59 Če bi bile te količine določene na podlagi količnikov, ki jih je izpodbijala tožeča stranka (količnik 0,914 tone breskev za eno tono jabolk, kar izhaja iz odločbe z dne 6. septembra 1996, in količnik 1,4 tone nektarin za eno tono jabolk, kar izhaja iz odločbe z dne 22. julija 1996), bi uporaba količnikov, ki jih je želela slednja (količnik 0,704 tone breskev za eno tono jabolk in količnik 1,25 tone nektarin za eno tono jabolk), prikazala približno 1800 ton breskev ali nektarin, ki naj bi jih preveč prejela družba Trento Frutta.

60 Torej ni bilo dokazano, da je teh 1800 ton, ki bi jih lahko mogoče prejela preveč, imelo učinek motnje, kar trdi tožeča stranka.

61 Prvič, tožeča stranka se je v zvezi s količino opirala na svoj dokaz, da je družba Trento Frutta pretresla trge s 65.000 do 85.000 tonami breskev in nektarin, ki bi jih morala prejeti, ta količina pa je pomenila 70 % količine, ki jo v enem letu predela italijanska industrija. Najprej, družba Trento Frutta v zadevnem letu ni prejela več kot 21.000 ton breskev in nektarin, skupaj z vsemi serijami. Nato, kot je bilo navedeno zgoraj, izvor škode lahko pomenijo le količine, ki so bile nezakonito podeljene. Iz tega izhaja, da bi lahko škodo, ki jo je treba povrniti, povzočilo le 1800 ton, ki so bile mogoče preveč prejete in ne 65.000 do 85.000 ton, ki jih je morala prejeti v celoti. Če bi se lahko sprejelo, da imajo količine, ki pomenijo 70 % trga predelave breskev in nektarin, nanj gotov učinek, tako sklepanje kljub temu ni

dokaz, da bi zadevnih 1800 ton, ki pomeni približno 1,8 % od približno 100.000 ton, ki pomenijo trg, lahko imelo tak učinek. Še več, velikost nacionalnega trga se ne upošteva v celoti, saj je tožeča stranka družbi Trento Frutta priznala, da je ravnala enako na tujih trgih.

62 Drugič, v zvezi s ceno je tožeča stranka izračunala, da je ekonomska vrednost sadja, ki ga je morala prejeti družba Trento Frutta kot enakovredno protidajatev za svoje storitve, za breskve 62,48 italijanske lire na kilogram (ITL/kg) in za nektarine 51,44 ITL/kg, sama pa naj bi za svoje breskve plačala 260 ITL/kg in za svoje nektarine 180 ITL/kg. Vendar je priznala, da naj bi bile tone, ki so bile mogoče preveč prejete, enakovredne popustu pri količinah, ki jih je morala prejeti, tako naj bi zadevnih 1.800 ton pomenilo popust pri 21.000 tonah, prejetih v letu 1996, katerega učinek naj bi se izgubil v popustu pri celotnih količinah prejetega sadja, med katerimi je bilo tudi sadje, prejeto po pravi ceni z zamenjavo v začetku določenih pomaranč. Tako naj bi teh 1.800 ton pomenilo manj kot 9-odstotni popust. Ta morebitni 9-odstotni popust pa naj še zdaleč ne bi mogel obrazložiti razlike med cenami, ki jih je domnevno zasledila tožeča stranka (260 ITL/kg za breskve in 180 ITL/kg za nektarine), in tistimi, ki jih je izračunala za družbo Trento Frutta (62,48 ITL/kg za breskve in 51,44 ITL/kg za nektarine). Komisija je prav tako predložila račune, ki dokazujejo, da so se v letu 1996 cene za to sadje gibale med 70 in 90 ITL/kg. Tožeča stranka je tudi priznala, da je cena breskev in nektarin zelo spremenljiva. Iz tega izhaja, da morebitni 9-odstotni popust nima nič skupnega z zelo spremenljivo ceno sadja na trgu in z zatrjevano škodo, ki naj bi pretežno nastala zaradi cene sadja.

63 Tretjič, ker je bila prednost, ki jo je mogoče prejela, majhna, jo je težko obravnavati kot razlog za zatrjevano škodo. Nič namreč ne dokazuje, da ta morebitna prednost ni bila porabljena s stroški predelave sadja, ki so v skladu s podatki tožeče stranke pomenijo nekaj manj kot 50 % cene predelanih proizvodov. Prvič, tožeča stranka je zatrdila, da stroški proizvodnje družbe Trento Frutta v nobenem primeru ne bi mogli biti nižjih od njenih. Konkurenčna prednost tega izbranega ponudnika bi bila torej lahko le zelo šibka. Drugič, po trditvah tožeče stranke so podjetja, ki so opravila

obsežen del predelave sadja za račun družbe Trento Frutta, morala prejeti običajni dobiček na račun stroškov predelave. Zato postane tako zatrjevana prednost minimalna in ne more biti vzrok zatrjevane škode.

64 Četrtič in zadnjič, če bi v razmerju do tožeče stranke obstajala konkurenčna prednost, bi ta bila precej manjša od običajnega dobička v višini 15 %, ki ga navaja tožeča stranka v izračunu svoje škode in bi bila, v vsakem primeru, manjša glede na tržna tveganja, ki so značilna za zadevni sektor. Tako ne more biti večja od tržnega maneverskega prostora, ki ga je v vsakem primeru imela družba Trento Frutta.

65 Zato v okoliščinah tega primera, za katerega so značilni zelo spremenljivi stroški osnovnih dobrin in lojalnost konkurence glavnega izbranega ponudnika, morebitna prednost zaradi količnikov za zamenjavo ne more pojasniti zatrjevane škode.

Zaključek glede pravice do povračila škode, nastale zaradi izgub pri prodaji

66 Končno, tudi če bi gospodarske posledice, ki se predstavljajo kot škoda, izhajale iz motenj trga zaradi nizkih cen, ki jih je imela družba Trento Frutta, tožeča stranka ni dokazala, da je utrpela te posledice drugače kot zaradi legitimnega uspeha izbranih ponudnikov na razpisu, pri čemer ni mogoče šteti, da je zamenjava breskev in nektarin za pomaranče in jabolka, določenih kot plačilo, ali da so za zamenjavo izbrani količniki neposredni vzrok teh gospodarskih posledic, ali da je to zagotovo prispevalo k njihovemu nastanku.

67 Iz prej navedene ugotovitve dejanskega stanja izhaja, da ni bilo dokazano, da bi domnevno škodo povzročile zatrjevane nezakonitosti. Zato je treba na podlagi navedene sodne prakse v točki 27 zgoraj, tožbo zavrniti v delu, v katerem se nanaša na povrnitev zatrjevane škode, nastale zaradi izgub pri prodaji tožeče stranke, ker ni dovolj neposredne vzročne zveze med temi nezakonitostmi in škodo.

Pravica do povrnitve škode, nastale zaradi varstva pravic tožeče stranke

68 Tožeča stranka trdi, da se stroški strokovne in pravne pomoči za varstvo njenih pravic neposredno nanašajo na navedene nezakonitosti in pomenijo škodo, ki ji jo je treba povrniti. Med obravnavo je navedla znesek te škode 28.628 evrov, ki naj bi se upošteval pri povračilu stroškov v okviru sodbe CAS proti Komisiji, točka 18 zgoraj. Sodišču prve stopnje je tudi predložila v presojo možnost priznanja stroškov zaradi sodelovanja pri razpisu v skladu z novo usmeritvijo sodne prakse, kot v sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. marca 2005 v zadevi AFCon Management Consultants in drugi proti Komisiji (T-160/03, ZOdl., str. II-981).

69 Sodišče prve stopnje opozarja, da se ne sme šteti, da so stroški, ki jih zaradi sodnega postopka priglasijo stranke, škoda, ki je ločena od povrnitve stroškov sodnega postopka (glej sklep Sodišča prve stopnje z dne 14. septembra 2005 v zadevi Ehcon proti Komisiji, T-140/04, še neobljavljena v ZOdl., točka 79, in v tem smislu sodbo Sodišča z dne 10. junija 1999 v zadevi Komisija proti Montorio, C-334/97, Recueil, str. I-3387, točka 54). Še več, čeprav so pred sodno fazo postopka izvedena bistvena pravna opravila, je treba spomniti, da se „postopek“ iz člena 91 Poslovnika nanaša le na postopek pred Sodiščem prve stopnje, razen faze predhodnega postopka (glej zgoraj navedeni sklep Ehcon proti Komisiji, točka 79, in v tem smislu sklep Sodišča prve stopnje z dne 24. januarja 2002 v zadevi Groupe Origny proti Komisiji, T-38/95 DEP, Recueil, str. II-217, točka 29, in navedena sodna praksa). Torej bi bilo priznanje teh stroškov za škodo, katere povrnitev je mogoča v okviru odškodninske

tožbe, v nasprotju s tem, da ni mogoče zahtevati povrnitve stroškov, nastalih pred fazo sodnega postopka, kot izhaja iz navedene sodne prakse.

70 Zato je treba zahtevek za povrnitev stroškov, priglašenih zaradi varstva pravic tožeče stranke v tej zadevi, obravnavati v okviru odločitve o stroških.

71 Glede zahtevka za povrnitev stroškov sodelovanja pri postopku zbiranja ponudb je treba spomniti, da je sodba AFCon Management Consultants in drugi proti Komisiji, točka 68 zgoraj, priznala pravico do odškodnine za kritje stroškov sodelovanja, če je bil ta postopek zaradi ugotovitev nezakonitosti bistveno prekršen in je tako vplival na možnosti tožeče stranke, da pridobi zadevni trg (točki 99 in 102). Vendar pa v tem primeru razpisni postopek ni bil izpodbijan in se ne zatrjuje, da bi bila tožeča stranka utrpela izgubo poslovne možnosti glede dogodkov, ki so sledili javnemu razpisu. Zaradi neobstoja nezakonitosti, na katero se je tožeča stranka sklicevala zoper odločbo o dodelitvi, ki sta jo vsebovali obvestili z dne 6. marca 1996 in 13. marca 1996, in zaradi neobstoja zatrjevane škode, ki naj bi nastala zaradi izgube poslovne možnosti, na podlagi sodbe AFCon Management Consultants in drugi proti Komisiji, točka 68 zgoraj, ni mogoče priznati pravice do odškodnine.

72 Iz navedenega izhaja, da je treba odškodninski zahtevek za povrnitev škode, nastale zaradi varstva pravic tožeče stranke, zavrniti.

Splošni zaključek

73 Ker ni mogoče sprejeti zahtevka za povrnitev zatrjevane škode, nastale zaradi prodaje z izgubo in zaradi varstva pravic tožeče stranke, je treba tožbo zavrniti.

Stroški

74 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se tožeči stranki naloži plačilo stroškov in ker slednja s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Tožeči stranki se naloži plačilo stroškov.

Pirrung Forwood Papasavvas

Razglašeno na obravnavi v Luxembourgu, 13. septembra 2006.

Sodni tajnik Predsednik

E. Coulon J. Pirrung